

Norsk Folkehjelp

Innhenting og håndtering av politiattester

Veiledning for Norsk Folkehjelps
lokallag, regioner og styre

Innledning

Norsk Folkehjelps styre har vedtatt at alle medlemmer som har et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med psykisk utviklingshemming må levere inn politiattest.

I denne brosjyren finner du generell informasjon om ordningen, samt veiledning til innhenting og håndtering av politiattester. Du vil finne mer informasjon, retningslinjer og kontaktinformasjon til rådgivere på våre nettsider – www.folkehjelp.no/politiattest.

Innhenting og håndtering av politiattester

Veiledning for Norsk Folkehjelps lokallag

Hvorfor politiattest?

Norsk Folkehjelp skal være et trygt sted å være for alle, særlig for barn og unge. Dessverre har vi sett eksempler i samfunnet som gjør at det er nødvendig å kontrollere voksne som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med psykisk utviklingshemming. Stadig flere i frivillig sektor har innført krav om politiattest.

Hvilke opplysninger fremgår av politiattesten?

Politiattesten inneholder opplysninger om en person for tiden er siktet/tiltalt eller tidligere er ilagt forelegg/dømt for brudd på enkelte bestemmelser i straffeloven om seksualforbrytelser. Lokale lag har ikke anledning til å innhente politiattest for andre straffbare forhold.

Hvem er omfattet av ordningen?

Personer som skal utføre oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med psykisk utviklingshemming må vise fram politiattest. Med mindreårige menes personer under 18 år.

Det er alltid personens faktiske oppgaver og funksjon som må vurderes, ikke tittelen. For eksempel vil en voksen som ofte er med på overnattingsturer som en resursperson være omfattet av kravet, selv om hun/han ikke har et formelt verv.

Med tillits- eller ansvarsforhold menes normalt at:

– Oppgaven vil gi eller sette personen i en posisjon i forhold til mindreårige/personer med utviklingshemming som muliggjør overgrep, og at

– Oppgaven vil gi eller sette personen i en slik posisjon over noe tid, enten sammenhengende eller flere ganger med jevne mellomrom.

Ungdomsledere, instruktører og aktivitetsansvarlige som skal ha direkte kontakt med mindreårige eller mennesker med psykisk utviklingshemming vil være omfattet av ordningen.

Dersom personen påtar seg andre oppgaver i samme lokallag, for eksempel får et nytt tillitsverv, er det ikke nødvendig å levere ny politiattest. Påtar personen seg oppgaver for et annet lokallag, må vedkommende fremvise politiattest for det nye lokallaget.

Om en person er omfattet av ordningen eller ikke, må alltid vurderes fra gang til gang. Dersom lokallaget er i tvil, bør det heller sjekkes en gang for mye enn en gang for lite. Lokallaget kan imidlertid ikke kreve politiattest av enhver person det de måtte ønske. Det må foreligge et ansvars- eller tillitsforhold overfor mindreårige eller personer med psykisk utviklingshemming.

Lokallagets håndtering av politiattester

Oppnevning av to personer som håndterer politiattester

Lokallagets styre må oppnevne to personer som er ansvarige for håndtering av saker knyttet til politiattester. Dette skal være to styremedlemmer. Begge kjønn bør være representert og begge navn og kontaktinformasjon skal fremgå på lagets hjemmesider og/eller relevant informasjonsmateriell. Begge representantene har taushetsplikt i forhold til opplysninger de får kjennskap til.

Lagets informasjon til medlemmer, ansatte og frivillige

Lokallagets skal informere om ordningen til alle ansatte og medlemmer/foresatte. Laget skal også informere om ordningen på sin hjemmeside og/eller andre relevante informasjonskanaler. Det er utarbeidet en standard tekst til bruk for hjemmesider og i annet relevant informasjonsmateriell. Dette kan lastes ned fra www.folkehjelp.no/politiattest.

Hvordan innhentes politiattesten?

Lokallaget er pålagt å kreve politiattest av personer som skal påta seg et oppdrag for lokallaget.

Slik skal lokallaget gå fram:

— Den aktuelle personen må undertegne på et eget søknadsskjema som leveres til lokallaget. Søknadsskjema kan lastes ned fra www.folkehjelp.no/politiattest.

— Lokallaget undertegner på skjemaet før det sendes til det lokale politikammeret. Hvis lokallaget skal innhente politiattest for flere personer samtidig bør søknadene sendes i samlet bunke til politikammeret.

— Behandlingen av en søknad om politiattest kan ta noe tid. Søknaden bør sendes i god tid før det aktuelle oppdraget starter.

— Det lokale laget har ikke anledning til å sette en person til oppgaver som innebærer tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med psykisk utviklingshemming før politiattesten er fremvist.

— Politiet sender attesten til den aktuelle personen som ordinær post. Når attesten er mottatt må vedkommende fremvise attesten for de styreoppnevnte.

Hvordan behandler laget en politiattest uten anmerkning?

En attest uten anmerkning skal fremvises for de styreoppnevnte. Attesten skal bare fremvises og skal aldri lagres hos laget. Dersom det ikke er mulig med en personlig fremvisning kan attesten sendes i posten, men bare etter særskilt avtale med de styreoppnevnte. Etter at de styreoppnevnte har sett attesten, skal den returneres per post eller umiddelbart destrueres.

De styreoppnevnte skal skriftlig nedtegne opplysninger om hvilke personer som på hvilket tidspunkt har fremvist politiattester uten anmerkning. Disse opplysningene må lagres på en forsvarlig måte.

Hvordan behandler laget en politiattest med merknad?

En attest med anmerkninger betyr at den aktuelle personen har en dom eller for tiden er tiltalt/siktet for seksualforbrytelser. Vedkommende skal derfor ikke settes til oppgaver i laget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med psykisk utviklingshemming.

En attest med anmerkninger skal vises fram for de styreoppnevnte. Attesten skal bare fremvises og aldri lagres hos laget.

De styreoppnevnte skal ringe Norsk Folkehjelps hovedadministrasjon på tlf. 22 03 77 00 for veiledning.

En politiattest med anmerkninger inneholder sensitive opplysninger. I lokallaget er det kun de som har fått fremvist politiattesten som skal kjenne til innholdet i attesten. Informasjonen som finnes i politiattesten skal behandles konfidensielt.

Hvordan behandler laget en person som ikke ønsker å innhente politiattest?

Hvis lokallaget ber om en politiattest, men den aktuelle personen ikke ønsker å innhente den, skal laget ikke benytte vedkommende til oppgaver i laget som innebærer tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming.

De styreoppnevnte skal notere ned at vedkommende har unnlatt å innlevere politiattest, og må oppbevare opplysningene på en forsvarlig måte.

Hvordan behandler lokallaget en person som er ansatt eller skal ansettes?

Det skal fremgå av stillingsannonser at stillingen krever fremvisning av politiattest. Det er bare den personen som tilbys en stilling som avkreves politiattest, og ikke samtlige søkere til stillingen. Dersom en person allerede er i et løpende ansettelsesforhold med lokallaget og vedkommende innhenter en politiattest med anmerkninger, kan dette få betydning for ansettelsesforholdet. Den styreoppnevnte skal umiddelbart kontakte Norsk Folkehjelps hovedadministrasjon på tlf. 22 03 77 00 for veiledning.

Hvordan skal lokallaget behandle opplysninger som fremgår i politiattesten?

En politiattest uten anmerkninger inneholder personopplysninger. En attest med anmerkninger inneholder i tillegg sensitive personopplysninger. Behandling av personopplysninger er underlagt personopplysningsloven, og loven stiller krav til behandling (lagring, utlevering osv) av slike opplysninger.

Mer informasjon om dette finner du på www.folkehjelp.no/politiattest.

Lokallag som ikke innhenter politiattest

Alle lokallag plikter å innhente politiattester fra personer som har eller får et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming.

Det lokale laget har ikke rett til å omgå krav om innhenting av politiattest, ved for eksempel å innhente en egenerklæring fra den aktuelle personen hvor vedkommende blir bedt om å erklære at han/hun har rent rulleblad.

Regioner og sentrale utvalg

På nettsidene www.folkehjelp.no/politiattest finnes det informasjon og veiledning om hvordan regioner og sentrale utvalg skal forholde seg til ordningen.

Øvrige tiltak for å forhindre vold og grenseoverskridende adferd overfor mindreårige og personer med psykisk utviklingshemming

Formålet med ordningen er å forhindre at personer som er siktet/tiltalt eller tidligere dømt for seksualforbrytelser kommer i en posisjon der de kan begå nye overgrep. Innhenting av politiattest er allikevel aldri tilstrekkelig for å redusere faren for at mindreårige utsettes for uønskede handlinger fra andre. Det handler like mye om forebygging, åpenhet og praktiske ordninger i laget for å hindre seksuelle krenkelser.

I tillegg til krav om politiattest er det derfor vedtatt konkrete tiltak for å forebygge overgrep og grenseoverskridende adferd. Alle lokallag er forpliktet til å gjennomføre tiltakene.

Øvrige tiltak:

— Det er vedtatt egne alkoholbestemmelser når det gjelder arrangementer i Norsk Folkehjelp der det er ungdom er til stede. Mer informasjon finner du på www.folkehjelp.no/politiattest

— Det skal alltid være to voksne med under overnattingsturer, fortrinnsvis ett av hvert kjønn.

— Ungdomslederopplæringen styrkes innenfor tematikken overgrep og grenseoverskridende adferd.

— Det er etablert en varslings- og beredskapsordning for rådgivning i vanskelige saker.

Rådgivning og informasjon hos Norsk Folkehjelps hovedadministrasjon

Alle lokallag kan kontakte Norsk Folkehjelps hovedadministrasjonen om råd om innhenting og håndtering av politiattester. Ta kontakt på tlf. 22 03 77 00 eller på e-post: politiattest@npaid.org.

På nettsidene vil du få kontaktinformasjon til den/de personen(e) som til enhver tid er ansvarlig for rådgivning fra Norsk Folkehjelps hovedadministrasjonsside.

Hva skal NFs lokale lag gjøre?

Lokallagets styre:

Skal kreve politiattest av alle ansatte og frivillige som skal utføre oppgaver for Norsk Folkehjelp som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med psykisk utviklingshemming.

Skal oppnevne to personer som er ansvarlig for å håndtere ordningen med politiattest i lokallaget.

Må informere om ordningen på lagets hjemmeside eller andre relevante informasjonsskanaler. Der skal også navn og kontaktinfo på personene som skal håndtere politiattestene fremgå.

Må fastsette hvilke oppgaver og hvilke personer som er omfattet av ordningen.

De styreoppnevnte:

Skal informere de(n) aktuell(e) personen(e) som at de(n) må levere politiattest.

Skal sende inn søknad om politiattest til politiet. Søknaden må undertegnes av den aktuelle personen og en av de styreoppnevnte personene. Attesten sendes fra politiet til den enkelte søker.

Alle som skal ha politiattest må fremvise attesten for de styreoppnevnte.

Skal lagre opplysninger om hvilke personer som er avkrevd politiattest, at attesten er fremvist og dato for fremvisningen. Selve attesten beholdes av søkeren.

Lokallaget:

Skal ikke gi oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller personer med utviklingshemming til personer som ikke frem viser politiattest eller som har anmerkninger på attesten.

For mer informasjon —
www.folkehjelp.no/politiattest

